

SMERNICA

NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA ŽIAKOV V ŠKOLE

ÚVODNÉ USTANOVENIA, ÚČEL

Smernica stanovuje základné podmienky a postupy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, na vylúčenie alebo obmedzenie faktorov podmieňujúcich vznik pracovných a školských úrazov, poškodení zdravia a všeobecné zásady prevencie. Smernica stanovuje a bližšie konkretizuje práva a povinnosti pedagogických zamestnancov, ďalších zamestnancov školy, práva a povinnosti detí/žiakov vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov.

Riaditeľ školy alebo ním poverený zamestnanec je povinný preukázateľne oboznámiť s touto smernicou všetkých zamestnancov školy, detí/žiakov a informuje o jej vydaní a obsahu zákonných zástupcov žiakov.

ROZSAH PLATNOSTI

Táto smernica je platná v rámci školy **Gymnázium Trebišov** a je záväzná pre všetkých jej zamestnancov a pre žiakov školy. Vztahuje sa taktiež primerane aj na osoby, ktoré sa so súhlasom riaditeľa školy zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch (napr. pedagogickí praktikanti, zamestnanci iného zamestnávateľa zúčastňujúci sa pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb v škole a žiaci iných škôl alebo školských zariadení).

DEFINÍCIA POJMOV A SKRATIEK

Bezpečnosť práce – je stav pracoviska, ktorý poskytuje vysokú mieru istoty, že pri dodržiavaní pravidiel (bezpečnostných požiadaviek, technologických a pracovných postupov a pod.), platných pre príslušné pracovisko a pracovný proces a bez pôsobenia nepredvídateľných vonkajších vplyvov, bude vylúčená alebo znížená možnosť ohrozenia života a zdravia osôb, poškodenia alebo zničenia majetku spoločnosti.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci – je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov.

Bremeno - predmet manipulácie spravidla nie zanedbateľnej hmotnosti, s ktorým sa manipuluje ako s jedným kusom (kusový materiál, manipulačná jednotka, osoba alebo zviera).

Žiak – fyzická osoba, ktorá sa zúčastňuje na výchovno-vzdelávacom procese v škole.

Informovaným súhlasom - písomný súhlas fyzickej osoby, v ktorom sa okrem jej vlastnoručného podpisu uvedie, že táto osoba bola riadne poučená o dôsledkoch jej súhlasu.

Mimoškolské činnosti – sú na účely tejto smernice plavecký výcvik, lyžiarsky kurz, súťaže, výlety a exkurzie.

Nebezpečenstvo - je vlastnosť alebo schopnosť objektu, ktorá môže byť príčinou vzniku úrazu alebo poškodenia zdravia žiaka.

Nebezpečná udalosť - je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie žiaka, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia.

Neregistrovaný školský úraz - je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti žiaka v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej menej ako štyri dni, poprípade ak aj nedôjde k neprítomnosti žiaka v škole, ale dôjde k poškodeniu jeho zdravia úrazom.

Ohrozenie - je aktívna vlastnosť alebo schopnosť objektu spôsobiť úraz alebo iné poškodenie zdravia.

Ochrana zdravia - súhrn opatrení zameraných na predchádzanie vzniku a šírenia ochorení a obmedzovanie ich výskytu, príp. iných porúch zdravia, zlepšovanie zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života a na výkon štátneho zdravotného dozoru.

Pracovisko – priestor, v ktorom žiak vykonáva prácu.

Registrovaný školský úraz - je poškodenie zdravia žiaka ak sa stal

- a) pri výchovno-vzdelávacej činnosti na stredných školách („škola“) alebo nepovinnej činnosti organizovaných školou alebo v priamej súvislosti s ňou,
b) pri činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich žiak vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.

Registrovaný školský úraz - je úraz, ktorý je dôvodom neprítomnosti žiaka v škole na základe stanoviska ošetrojúceho lekára trvajúcej viac ako tri dni alebo smrť žiaka.

Prevencia - je plánovanie a vykonávanie opatrení zameraných na odstránenie, zníženie alebo vylúčenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik úrazov, a iných poškodení zdravia.

Škola – je výchovno-vzdelávacia inštitúcia - Gymnázium, Kukučínova 32, Trebišov.

Výchovou - komplexný proces učenia a socializácie zameraný na žiaka s cieľom rozvíjať jeho osobnosť po stránke telesnej a duševnej.

Vzdelávaním - cielene organizovaný a realizovaný proces výchovného a vzdelávacieho pôsobenia a učenia zameraného na rozvoj žiaka v súlade s jeho predpokladmi a podnetmi, ktoré stimulujú jeho vlastnú snahu stať sa harmonickou osobnosťou.

Zamestnávateľ – Gymnázium, Kukučínova 32, Trebišov.

Zamestnanci – všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere s Gymnázium, Trebišov.

BOZP - bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

Postupy a zásady uvedené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov a pre žiakov školy, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii a zabezpečovaní činností popísaných v smernici.

Za spracovanie a aktualizáciu tejto smernice, ako aj jej realizáciu v praxi je zodpovedný riaditeľ školy.

Všetci zamestnanci, žiaci sú povinní preukázateľne oboznámiť sa s touto smernicou a dodržiavať jej ustanovenia. Táto smernica je záväzná pre každého zamestnanca a žiaka dňom, kedy bol s ňou oboznámený.

Riaditeľ školy alebo ním poverený zamestnanec s touto smernicou oboznamuje zamestnancov školy v intervale raz ročne – na začiatku školského roka.

Riaditeľ školy je povinný zaistiť umiestnenie tejto smernice na takom mieste, aby bola zamestnancom verejne prístupná.

ZÁKLADNÉ VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Škola je pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinná :

- prihliadať na základné fyziologické potreby žiakov;
- vytvárať podmienky na zdravý vývin žiakov a na predchádzanie sociálnopatologickým javom;
- zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov;
- poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov;
- viesť evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri
- činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Žiak má právo okrem iného na :

- výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí;
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny.

Žiak je povinný :

- neobmedzovať svojím konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania;
- dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy;
- chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov; nevykonávať činnosti, ktoré sú zdraviu škodlivé, najmä fajčenie, pitie alkoholických nápojov, požívanie zdraviu škodlivých látok;

- rešpektovať pokyny zamestnancov školy alebo školského zariadenia, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi;
- pred skončením vyučovania bez dovolenia nevychádzať zo školskej budovy; zdržiavať sa v školských priestoroch v čase mimo vyučovania môže žiak len za podmienok určených školským poriadkom;
- nenosiť do školy predmety ohrozujúce vlastné zdravie a zdravie spolužiakov a pedagogických zamestnancov.

Zákonný zástupca žiaka je povinný :

- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom;
- informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania.

OSOBITNÉ POVINNOSTI K ZAISTENIU BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA ŽIAKOV

Škola je povinná :

- sústavne zabezpečovať bezpečné a zdraviu nezávadné podmienky v škole a pri výkone mimoškolských činností, na tento účel najmä :
 - zabezpečiť vhodné prevedenie, usporiadanie a vybavenie priestorov určených pre pobyt a pohyb žiakov,
 - zabezpečiť pravidelnú kontrolu priestorov školy, jej vybavenia, inštalácií, zariadení, prevedenia a na zistené nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie žiakov okamžite upozorňovať a zaistiť ich odstránenie,
 - venovať osobitnú pozornosť prevedeniu komunikácii a pomocných konštrukcií (podlahy, schody, zábradlia), skleneným výplňam (dvere, okná), elektrickej inštalácii, športoviskám a ich vybaveniu (telocvične, náradie, vonkajšie dráhy a i.),
 - zamedziť žiakom prístup do priestorov kde im hrozí zvýšené nebezpečenstvo úrazu alebo poškodenia zdravia (kuchyne, kotolne, náradovne, sklady, laboratória a pod.),
 - pre výkon mimoškolských aktivít spracovať a schváliť program, ktorý rešpektuje požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov,
 - výkon mimoškolských aktivít organizovať iba v bezpečných a zdraviu nezávadných podmienkach,
- vykonávať analýzu nebezpečenstiev a ohrození, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť a zdravie žiakov a prijať dostatočné opatrenia na ich elimináciu;
- výchovu a vzdelávanie žiakov zaistiť jedine odborne spôsobilými (s príslušnou odbornou kvalifikáciou) a zdravotne spôsobilými zamestnancami;
- zabezpečiť výkon dozoru nad žiakmi počas vyučovania, prestávok, odbornej praxe;
- sústavne dohliadať na činnosť a správanie žiakov, upozorňovať, usmerňovať a vhodne organizovať činnosti s ohľadom na zaistenie ich bezpečnosti a ochrany zdravia;
- vykonávať oboznamovanie žiakov o zásadách bezpečnosti a ochrany zdravia na začiatku školského roka a pred začiatkom odbornej praxe, výučby v odborných učebniach, športových podujatiach, mimoškolských činnostiach;
- ochrániť zdravie žiakov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu vydaním zákazu fajčenia v škole;
- pre prípad nutnosti poskytnutia predlekárskej prvej pomoci zabezpečiť výchovu a vzdelávanie zamestnancami znalými v poskytovaní prvej pomoci, v primeranom počte a na ľahko dostupných miestach zaistiť prostriedky prvej pomoci;

Škola môže organizovať výlety, exkurzie, jazykové kurzy, športový výcvik a ďalšie aktivity po informovanom súhlase a dohode so zákonným zástupcom žiaka.

ÚRAZY, NEBEZPEČNÉ UDALOSTI

V prípade vzniku úrazu žiaka poverený zamestnanec školy určí charakter úrazu (školský úraz – neregistrovaný/registrovaný, pracovný úraz – neregistrovaný/registrovaný). V závislosti na charaktere úrazu škola vykoná potrebné opatrenia podľa ustanovení platnej legislatívy.

V prípade, ak sa zistí, že úraz spĺňa charakter a požiadavky registrovaného školského úrazu :

Škola spisuje záznam o registrovanom školskom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného školského úrazu. Ak sa jedná o neploletého žiaka, k jeho spísaniu sa prizve zákonný zástupca žiaka.

Zároveň zistí príčinu úrazu, kto úraz zaviniel, okolnosti jeho vzniku, prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného úrazu.

Záznam o registrovanom školskom úraze spisuje pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, ak to nie je možné, potom triedny učiteľ žiaka, poprípade iný zamestnanec poverený riaditeľom školy.

O neregistrovaných školských úrazoch vedú školy evidenciu. Údaje z evidencie sa využívajú pri spisovaní záznamu o registrovanom školskom úraze a v prípade, ak sa následky úrazu prejavia neskôr.

Škola vyšetrí každý úraz, ktorý sa stane žiakovi pri

- a) výchovno-vzdelávacej činnosti na škole alebo nepovinnej činnosti organizovaných školou alebo v priamej súvislosti s ňou,
- b) činnostiach, ktoré nie sú uvedené v písmene a) ak ich žiak vykonal na príkaz alebo so súhlasom učiteľa alebo povereného zamestnanca školy.

Vyšetrením úrazu sa rozumie zistenie všetkých okolností a príčin vzniku úrazu, miesta úrazu, svedkov úrazu, zadokumentovania miesta úrazu ak ide o závažný úraz, uvedenia mena a priezviska pedagogického zamestnanca, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu, poprípade mena a priezviska zamestnanca, ktorý dal žiakovi pokyn na činnosť, ktorá viedla k vzniku úrazu.

Škola je povinná po oznámení nebezpečnej udalosti bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia žiaka.

Škola je povinná viesť evidenciu nebezpečných udalostí.

V prípade vzniku úrazu :

- každý žiak, ak je toho schopný, je povinný informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca (vyučujúceho, dozor konajúceho, triedneho) o úraze, drobnom poranení;
- rovnaká povinnosť informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca platí aj pre ostatných žiakov, ktorí sú svedkom udalosti;
- prvú predlekársku pomoc je povinný poskytnúť každý zamestnanec školy, ktorý sa o udalosti dozvedel, zároveň zabezpečí ďalšie opatrenia;
- ak úraz žiaka alebo iné zhoršenie zdravotného stavu si vyžaduje neodkladnú lekársku pomoc, škola zabezpečí privolanie záchranej zdravotnej služby alebo odvoz žiaka do zdravotníckeho strediska za účasti pedagogického dozoru,
- zamestnanec, ktorý poskytol prvú pomoc alebo pedagogický dozor podá ošetrojúcemu lekárovi informácie o vzniku a príčinách úrazu a informáciu o poskytnutej predlekárskej prvej pomoci;
- Pedagóg, ktorý poskytol prvú predlekársku pomoc žiakovi, je povinný zabezpečiť :
 - informovanie zákonných zástupcov žiaka o úraze alebo udalosti,
 - zaevidovanie úrazu alebo udalosti do príslušnej evidencie (*Kniha školských úrazov, evidencie ošetrovaní úrazov*).

V prípade vzniku pracovného úrazu je potrebné rešpektovať príslušné ustanovenia osobitného predpisu (zákon č. 124/2006 Z. z. v platnom znení).

TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN

Následky úrazov sú v mnohých prípadoch závislé od poskytnutia rýchlej a účinnej pomoci postihnutým. To si vyžaduje, aby si všetci zamestnanci osvojili nielen bezpečnostné predpisy, ale aj zásady, postup a spôsob poskytovania prvej pomoci.

Postupy v prípade vzniku poškodenia zdravia, vrátane poskytnutia prvej pomoci a evakuácie zranených osôb sú obsiahnuté v traumatologickom pláne.

Traumatologický plán

- formuluje zásady starostlivosti o zranených;
- vymedzuje prípravné opatrenia zabezpečenia starostlivosti o zranených a zodpovednosť zamestnancov;

- určuje organizačné zásady pre postupy záchranných akcií, ktorých cieľom je dosiahnuť koordinovanú spoluprácu všetkých zložiek, ktoré sa na starostlivosti o zranených podieľajú.

OBOZNAMOVANIE O PODMIENKACH ZAISTENIA BEZPEČNOSTI A OCHRANE ZDRAVIA ŽIAKOV

Cieľom oboznamovania je zabezpečiť získanie potrebného súboru informácií, resp. vedomostí pre bezpečný výkon činností, ale aj vedomostí o zásadách bezpečného správania v škole.

Oboznamovanie zamestnancov školy je zabezpečené v rámci školení zamestnancov v oblasti BOZP, ktoré sa uskutočňujú v zmysle schválených podmienok a osnov.

Oboznamovanie žiakov je zabezpečené informovaním podľa schválených osnov :

- na začiatku školského roka resp. prvý deň nástupu do školy,
- na začiatku výučby v odborných učebniach a odborných činnosti.

ZÁSADY BEZPEČNÉHO SPRÁVANIA V ŠKOLE

Zásady bezpečného príchodu žiakov do školy

- Žiaci na vyučovanie prichádzajú na vyučovanie tak, aby pred začiatkom hodiny boli na svojom mieste, s pripravenými učebnými pomôckami. (0.vyučovacia hodina začína o 7:00, 1.vyučovacia hodina o 7:55). Na záujmovú činnosť prichádzajú 5 minút pred začiatkom činnosti;
- Do budovy školy žiaci vchádzajú hlavným vchodom, pokiaľ nie je stanovené inak;
- Žiaci, majú povolené vojsť do budovy školy o 6:45, kedy ju školník otvára. Po vstupe do školy sa prezujú a prezlečú v šatni a disciplinovane odídu do svojich učební. Do telocvične na 0. vyučovaciu hodinu vchádzajú v sprievode učiteľa telesnej výchovy.
- Na činnosti, ktoré organizuje škola, sa žiaci zhromažďujú na mieste a v čase, písomne oznámenom učiteľom a schválenom riaditeľom školy;
- Žiak sa v škole prezúva do zdravotne vhodnej obuvi, ktorú po skončení vyučovania necháva v šatňovej skrinke. Vychádzkovú obuv necháva počas vyučovania alebo inej činnosti v šatni;
- Žiaci na bicykli, kolieskových korčuľiach a pod. prichádzajú do školy (do jej vonkajších priestorov) len na vlastné nebezpečenstvo. Vstup do školy je na týchto športových náradiach zakázaný. Škola za poškodenie, či krádež bicykla, kolieskových korčúľ a pod. nenesie zodpovednosť.

Zásady starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov pri vyučovaní

- Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov;
- Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom;
- Všetci žiaci školy sú povinní rešpektovať pokyny dozor konajúcich učiteľov školy;
- Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy;
- Žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady - dôsledne si umyje ruky po použití WC i pred každým jedlom;
- V učebniach aj ostatných priestoroch školy (chodby, schody, šatne a pod.) sú zakázané všetky nebezpečné činnosti, hlavne stúpanie na stoličky a stoly, behanie, skákanie, kĺzanie a hádzanie;
- Zakázané je vykláňanie žiakov z okien, lezenie na okna a parapety alebo sadanie na nich;
- Všetky dvere na nábytku musia byť pozatvárané;
- Zvýšenú pozornosť je nutné venovať všetkým rohom a hranám v miestnosti;
- Každý učiteľ je povinný zohľadňovať zrakové, sluchové i vzrastové znevýhodnenie žiaka;
- **Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, je učiteľ povinný preukázateľne poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.**

Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky

- Žiaci sa pohybujú primerane rýchlo, nerušia a neobmedzujú spolužiakov, bez dovolenia nesmú opustiť budovu školy a areál školy;
- Zakázané je :
 - vykláňať sa z okien a vyhadzovať von papier, odpadky a iné predmety,
 - behať, skákať, šmýkať sa, vozíť po zábradlí, skákať po schodoch a pod.
- Ak majú žiaci vyučovanie v odborných učebniach, vezmú si potrebné veci a disciplinovane pred koncom prestávky sa presunú pred odbornú učebňu, pokiaľ nie sú dohodnutí s učiteľom o inom postupe presunu;
- Pre učebné pomôcky chodia určení žiaci;
- Do telocvične chodia žiaci podľa pokynov učiteľov;
- Zásady bezpečného správania žiakov cez prestávky kontroluje pedagogický dozor.

Zásady bezpečného správania žiakov v školskej jedálni

- Vstup do školskej jedálne je povolený iba stravujúcim sa žiakom;
- V školskej jedálni sa žiaci zdržujú iba počas konzumácie stravy;
- Žiaci sa správajú disciplinovane, riadia sa pokynmi pedagogického dozoru a zamestnancov školskej jedálne;
- Prevzatú stravu stravník konzumuje v jedálni;
- Po konzumácii stravy je stravník povinný ním použitý kuchynský riad a príbor vrátiť do odkladacieho okienka pre použitý riad;
- V prípade, že žiak rozleje časť stravy na podlahu, oznámi túto skutočnosť pedagogickému dozoru, ktorý prostredníctvom zamestnancov školskej jedálne zabezpečí odstránenie nedostatku;
- Ak žiak časť stravy rozleje na jedálenský stôl, tento nedostatok si odstráni sám alebo požiada zamestnanca pri odbere použitého riadu o uvedenie stola do pôvodného stavu.

Zásady bezpečného odchodu žiakov zo školy

- Po skončení poslednej vyučovacej hodiny si každý žiak uloží svoje veci do školskej tašky, vyčistí si svoje miesto a okolie od papierov a iných nečistôt a vyloží si stoličku na lavicu. Odkladací priestor pod lavicou zostáva prázdny;
- Na pokyn učiteľa žiaci opustia triedu a všetci odídu do šatne. V šatni sa preobujú, oblečú si svoje zvršky a opustia budovu školy. Celý odchod je disciplinovaný a usporiadaný;
- Zdržovať sa bez dozoru a súhlasu učiteľa v budove školy je zakázané.

ZÁSADY BEZPEČNÉHO SPRÁVANIA V ŠKOLSKÝCH UČEBNIACH

Zásady bezpečnej práce žiakov v učebni chémii

- Vstup do učebne chémie, kabinetu chémie majú žiaci len v sprievode učiteľa;
- Povinnosťou učiteľa je upozorniť žiakov na bezpečnostné opatrenia a každý žiak je povinný obsah laboratórneho poriadku poznať a dodržiavať ho;
- Každý žiak je povinný :
 - v učebni dodržiavať čistotu a poriadok,
 - zamestnávať sa pridelenou úlohou,
 - používať pracovný odev na laboratórne práce.
- Svojoľná a nezodpovedná manipulácia s vodou a elektrickým prúdom je zakázaná;
- Prísne zakázané je vykonávať svojoľné činnosti, napr. pokusy, ktoré nie sú predpísané;
- Pri práci v učebni dbá každý žiak nielen na svoju bezpečnosť, ale aj na bezpečnosť svojich spolužiakov;
- Odpadové kyseliny je potrebné najskôr zriediť vo väčšej nádobe s vody a potom ich vylievat' do výlevky. Horúce roztoky sa najprv schladia alebo sa zriedia studenou vodou;
- V prípade požiaru sa na hasenie zásadne používa piesok alebo hasiaci prístroj s oxidom uhličitým;
- Pri zasiahnutí očí žieravinou treba na vymytie použiť prúd čistej vody a postihnutého ihneď odviezť k lekárovi;
- Po ukončení prác musí byť uzatvorený prívod vody a elektrického prúdu;
- Pred ukončením laboratórneho cvičenia sú žiaci povinní nahlásiť učiteľovi zistené nedostatky.

Zásady bezpečnej práce žiakov v učebni fyziky

- Žiaci prichádzajú do učebne spolu s učiteľom;
- Žiak sedí za prideleným laboratórnym stolom, je zodpovedný za poriadok na ňom i za poriadok vo svojom okolí;
- Zistené nedostatky, poškodenie stola a ostatného inventára hlásia žiaci učiteľovi bezodkladne;
- Žiaci majú na svojom stole zakázané :
 - uvoľňovať (poškodzovať) kryty na elektrických zariadeniach,
 - uvoľňovať ventily na plyn,
 - znečisťovať a znehodnocovať pracovný stôl,
 - nešetrne zaobchádzať s elektrickými zariadeniami.
- Frontálne pokusy a laboratórne úlohy vykonávajú žiaci podľa pokynov učiteľa;
- So zariadeniami v rozvodnej sieti elektrického prúdu pracuje len učiteľ;
- Učiteľ je povinný vypnúť elektrický prúd, uzatvoriť prístroje rozvodnej siete, pomôcky odniesť do kabinetu, kabinet i učebňu uzamknúť;
- Po skončení vyučovania žiaci odchádzajú z učebne spoločne pod vedením učiteľa.

Zásady bezpečného správania žiakov na hodinách telesnej výchovy

- **Prechod žiakov I. až IV. triedy gymnázia do telocvične a z telocvične sa zabezpečuje výlučne v sprievode učiteľa po určenej trase;**
- Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine telesnej výchovy;
- Sú povinní poznať umiestnenie lekárničky pre poskytnutie prvej pomoci;
- Žiaci sú povinní cvičiť v dohodnutom cvičebnom úbore;
- Pri cvičení s náradím musí byť poskytovaná záchrana školenou osobou a každý cvičenec musí mať zabezpečený dostatočný priestor na cvičenie;
- Cvičebné náradie musí byť vopred skontrolované zodpovednou osobou. Nedostatky je nutné odstrániť, pokiaľ to nie je možné, je toto náradie potrebné vyradiť z používania;
- Vybavenie športoviska musí byť v bezpečnom stave (podlaha telocvične, povrch ihriska, kvalita a hrúbka ľadu klziska, steny, hrazdy, hrany a rohy a vybavenie športoviska (náradie, lavičky a pod.);
- Loptové hry je v možné v telocvične hrať len za predpokladu, že osvetľovacie telesá a okná majú bezpečnostné kryty;
- Pri športových aktivitách je potrebné používať vhodný cvičebný odev a športovú obuv;
- Zakázané je používať pri cvičení okuliare, hodinky, retiazky, žuvať žuvačky a pod.;
- Pri cvičení je nutné zachovávať medzi jednotlivými cvičencami dostatočné rozostupy;
- Pred začatím každej novej hry, súťaže či cviku je nutné vysvetliť pravidla či postup a overiť, či boli žiakmi pochopené. Je vhodné najprv danú činnosť predviesť a umožniť si ju vyskúšať pred samotnou hrou alebo súťažou.

Zásady pre športové závody, súťaže a hry

- Organizátor je povinný určiť osobu, ktorá bude zodpovedať za celú akciu;
- Výber akcie musí zodpovedať veku, vyspelosti a počtu účastníkov a druhu súťaže;
- Zaisťiť dostatočný počet usporiadateľov tak, aby pri každej súťaži bola zodpovedná jedna dospelá osoba;
- Preveriť navrhované trasy alebo športoviská a vytipovať nebezpečné miesta (nebezpečenstvo pádu, málo priestoru, možnosť stretu s ostrým alebo tvrdým predmetom); ak nie je možné také miesta odstrániť, vynechať či obísť, je nutné ich označiť, obložiť alebo inak zabrániť ohrozeniu nebezpečenstvu;
- Na športovisku musí byť preverený hlavne stav povrchu. Cudzie predmety (kamene, klince, črepiny) a nerovnosti musia byť odstránené;
- Všetky trate a športoviská musia byť viditeľne a prehľadne označené;
- Na začiatku akcie je nutné účastníkov oboznámiť s organizačnými pokynmi, pravidlami súťaže, vymedzenie priestoru súťaží, popisom trate, jej značenie, so zásadami bezpečnosti (dovolené činnosti, zakázané činnosti, postup v prípade úrazu alebo inej mimoriadnej udalosti).

Zásady bezpečného správania žiakov v učebni informatiky

- Do učebne smú žiaci vstupovať len v sprievode učiteľa;
- Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné predpisy, o ktorých boli preukázateľne oboznámení na úvodnej hodine;
- Učiteľ určí každému žiakovi jeho pracovné miesto pre prácu s počítačom. Žiak sa na svoje miesto dostaví bez utekania, miesto si nesmie svojvoľne vymieňať. V prípade, že je na jedno miesto viac žiakov, učiteľ časovo rozdelí prácu na počítači medzi žiakmi;
- Každý žiak je zodpovedný za jemu pridelený počítač;
- Žiaci nevyrušujú pri práci svojich spolužiakov neprimeraným hlukom a zbytočným pohybom po učebni;
- Žiaci sa pohybujú po učebni opatrne, dávajú pozor na elektrické rozvody, elektrické zásuvky. Nezasahujú do elektrického obvodu počítača. Je zakázané pracovať s poškodeným počítačom;
- Žiaci sú povinní nahlásiť každú poruchu počítača alebo príslušenstva učiteľovi. Bez jeho vedomia nezasahujú do systému počítača ani do jeho mechaniky;
- Po skončení vyučovacej hodiny žiaci v učebni dôkladne vyčistia priestor okolo počítačov, uložia stoličky, pričom venujú pozornosť elektrickým káblom;
- Učiteľ stav učebne skontroluje, uzamkne a žiaci odchádzajú v učebne spoločne.

ZÁSADY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI ORGANIZOVANÍ MIMOŠKOLSKÝCH ČINNOSTÍ

Pred uskutočnením výletu, exkurzie a výcvikov zodpovedný učiteľ **napiše záznam o organizácii a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia.**

Zásady bezpečnosti žiakov pri plaveckom výcviku

- Výučbu plávania organizuje škola v rámci predmetu telesná výchova formou kurzu dochádzkou do plavárne;
- Pedagogický dozor pri dochádzke žiakov do plavárne zabezpečuje učiteľ školy (triedny učiteľ), alebo externý zamestnanec poverený riaditeľom školy;
- Plavecký výcvik žiakov sa uskutočňuje vo vyhradenom priestore krytého bazéna s ohrievanou vodou alebo kúpaliska, do výšky vodnej hladiny 1,2 metra, pričom na jedného dospelého cvičiteľa pripadá skupina s najvyšším počtom 10 žiakov;
- Plavecký výcvik vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova. Odborný dozor a výcvik môže vykonávať aj iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť plavecký výcvik. Účastníci plaveckého výcviku musia byť poistení proti úrazom;
- Cvičiteľ plávania zodpovedá za zdravie a bezpečnosť členov zvereného družstva, podľa pokynov vedúceho zázajdu vykonáva pedagogický dozor.

Bezpečnosť žiakov pri lyžiarskom výcviku

- Lyžiarsky výcvik alebo snowboardový výcvik žiakov základnej školy vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova, alebo iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť lyžiarsky výcvik; Jedno lyžiarske alebo snowboardové družstvo tvorí najviac 15 žiakov. Účastníci lyžiarskeho výcviku musia byť poistení proti úrazom;
- Vedúci lyžiarskeho zázajdu zodpovedá za riadnu prípravu a priebeh zázajdu a za hospodárenie na zázajde. Zabezpečuje program zázajdu, riadi prácu lyžiarskych inštruktorov a dbá na dôsledné dodržiavanie denného programu;
- Lyžiarsky inštruktor zodpovedá za výcvik zvereného družstva, zdravie a bezpečnosť jeho členov; podľa pokynov vedúceho zázajdu vykonáva pedagogický dozor. Starostlivosť o zdravie účastníkov zabezpečuje vedúci zázajdu, alebo lyžiarsky inštruktor, ktorý má pre prácu potrebné predpoklady a vedomosti;
- Zdravotník sa na lyžiarsky kurz vysiela, ak sa zúčastní zázajdu viac ako 30 žiakov;
- Na lyžiarsky výcvik sa volia len nelavinózne svahy, so sklonom primeraným schopnostiam žiakov;
- Za bezpečnostne vhodné svahy sa považujú horské svahy v zimných lyžiarskych strediskách, ktoré sú upravované a verejne prístupné;

- Pri výcviku a cvičení so žiakmi je bezpodmienečne potrebné dodržiavať všeobecné bezpečnostné predpisy vydané Horskou službou pre príslušnú oblasť;
- Vedúci lyžiarskeho výcviku (inštruktori) skontrolujú pred začiatkom praktického výcviku výstroj žiakov. Dbajú najmä na používanie bezpečnostného lyžiarskeho viazania, primeraných topánok a na oblečenie primerané poveternostným podmienkam.

Bezpečnosť žiakov pri organizovaní školských výletov, exkurzií a iných akcií

- Každý školský výlet, exkurzia, výcvikový kurz, zájazd, alebo iné hromadné školské podujatie (ďalej len "výlet") musí byť dôsledne pripravený a zabezpečený. **Plán organizačných opatrení** pripraví triedny učiteľ, alebo poverený pedagogický zamestnanec, ktorý je povinný ho **predložiť na schválenie riaditeľovi školy najmenej 24 hodín pred začiatkom akcie;**
- **Plán musí obsahovať :**
 - názov a zámer akcie,
 - termín konania akcie,
 - trasu a miesto pobytu,
 - počet účastníkov (žiakov a sprievodcov),
 - meno vedúceho a počet členov pedagogického zboru,
 - miesto a hodinu zrazu a návratu,
 - spôsob dopravy,
 - program na každý deň,
 - podmienky stravovania a ubytovania,
 - bezpečnostné opatrenia.
- Na výletoch sa môžu zúčastniť iba žiaci, ktorých zdravotný stav vyhovuje podmienkam a programu akcie;
- **Žiaci musia byť preukázateľne oboznámení** o celom programe, organizačných opatreniach a primeranom výstroji. Povinnosťou vedúceho je skontrolovať výstroj a vybavenie žiakov;
- Na výlety si školy zabezpečia vyhradené autobusy, alebo oddelenia v železničných vozňoch, ktoré musia byť viditeľne označené;
- V autobuse musia žiakov sprevádzať najmenej dvaja sprievodcovia. Harmonogram výletu musí umožniť primeranú regeneráciu vodiča a žiakov;
- Pri výletoch do hôr musia byť dodržané zásady pre turistiku :
 - pohyb len po označených turistických chodníkoch,
 - nepoužívať skratky a vyhýbať sa letným snehovým poliam,
 - horolezecké túry so žiakmi sú zakázané,
 - žiaci môžu používať uzavreté lanovky, otvorené sedačky len od 7.ročníka základných škôl,
 - pri prechode cez vodnú plochu sa môžu použiť len hromadné verejné dopravné prostriedky;
- Kúpanie je povolené iba na kúpaliskách schválených útvaram hygieny a epidemiológie;
- Žiaci, ktorí nevedia plávať sa môžu zdržiavať iba v priestore pre neplavcov pod dozorom inštruktora;
- Pri plaveckom výcviku, alebo kúpaní sa v hlbokéj vode môže do vody vstúpiť súčasne najviac 10 žiakov pod dozorom jedného učiteľa (inštruktora);
- Dozor musí zabezpečiť osoba, ktorá vie plávať a poskytovať prvú pomoc;
- Člnkovanie sa je povolené iba na stojatých a strážených vodných plochách;
- Na člnu musí byť sprievodca - dobrý plavec a každý žiak musí mať záchranný pás - vestu;
- Žiaci musia na výlete rešpektovať príkazy vedúceho, inštruktora, horskej služby a polície. Bez povolenia sa nesmú rozchádzať, vzdávať a inak narúšať program;
- Ak ide o akcie konané mimo sídla základnej školy, nesmie na jedného pedagogického zamestnanca, ktorý zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov, pripadnúť viac ako 25 žiakov, pri akciách do zahraničia najviac 15 žiakov.

SÚVISIACE DOKUMENTY A ZÁZNAMY

Jedná sa o dokumenty a záznamy, ktoré vznikajú pri zabezpečovaní činností popísaných v tejto smernici.

Dokumenty

Ide o dokumenty, na ktoré sú odkazy v tejto smernici a ktoré majú priamu súvislosť so zabezpečovaním jednotlivých činností v smernici popísaných.

- Zákon NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami
- Nariadenie vlády SR č. 391/2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
- Nariadenie vlády SR č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
- Nariadenie vlády SR č. 286/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov
- Vyhláška MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole
- Vyhláška MŠ SR č. 282/2009 Z. z. o stredných školách
- Vyhláška MŠ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania
- Smernica MŠ SR č. 6/2009-R o organizovaní plaveckého výcviku žiakov základných škôl

Záznamy

V nadväznosti na túto smernicu sú vytvorené a používané nasledujúce záznamy :

- a) Záznam o oboznámení

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov, ktorí sú so zamestnávateľom v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu, žiakov školy a primerane aj pre osoby, ktoré sa so súhlasom riaditeľa školy zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch (napr. pedagogický praktikanti, zamestnanci iného zamestnávateľa zúčastňujúci sa pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb v škole, a žiaci iných škôl alebo školských zariadení).

Dátum účinnosti predpisu 1.9.2016

Zmeny v tejto smernici je oprávnený vykonávať : riaditeľ školy alebo ním poverený vedúci zamestnanec.

Schvaľujem: _____

Riaditeľka školy
PaedDr. Mária KAŠAIOVÁ